

سەرۆك (بارزانی ۱۹۰۱ - ۱۹۷۹) ، نیوسەدە

تیكۆشان ، دەربەدەری ، نەمەری ۰۰۰۰

— كەركوك دۆلى كوردستانە ، ھەركاتىك مەژۆن تەوانى بەمى دۆل بىرى !
ئەركاتە دۆژمەن دەتەوانىت كەركوك لە كوردستان جیا بکاتەو .

— مەن دیموکراتىخەزم و دۆل ھەرئەو دەخەوزى كە لەنێو مەللەتەمەدا بە
ئاشتى و بەختەوەرى و یەكسانى بژیم و رۆژى لە رۆژان بێتەوانم ئالای كوردستان
لە بستیكى كوردستان دا ھەل بکەم .

بارزانی

۱۴ سالی لەمەمەر ، لە ۱/۳/۱۹۷۹ دا ، دۆلى گەورەى پەرلەھى و ئاواتى یەك
لە مەزەنتەین سەرکردەكانى مەللەتى كورد ، مەستەفا بارزانی نەمەر لە
ئاواری دا لە لێدان كەوت . لەو سالی دا ئێمە كورد ، گەشتەین ئێستەرى ئاسمانى
كوردستانەمان لێ ئاوابوو كە (ھەرگیز) شۆتەكەى پەرنابیتەو . ئێمە بۆ
یادكردنەوێ ئەو گەنە مەزە ، ھەچ ووشەكەى پەرى پەرنابەین كە دەست شایستەى
بەرەوێ سەرۆكى قەرمان و بێھەتە وەك بارزانی بێ ، چونكە ووشەكان لە ئاستى
بەرزى و دۆلەتى و تىكۆشانى بارزانی دا ، نەم و بێھەتە و شەرمەزارن .
بارزانی لە مێژووى كورد و شۆشنامەكانى كوردستان دا ، نەك ھەر تەنێ سەرکردە و
پالەوانى ، بەلكو ھەمەى كوردایەتى و فێرگەى رەشت و خەبات و شۆشگێرى یە .
لە رەھەندى مێژووى مەللەتى دا بەدەگەن جۆرە كەسانى ھەلەكەون كە سەرلەبەرى
ژانیان راپەڕین بێ دۆر زۆردارى ۰۰۰۰ خۆراگى بێ بەرامبەر سەختى و دۆزارى ۰۰۰۰
تىكۆشان بێ لەپێناوى ئازادى دا ، ئێمە بە شانەزى یەو دەلێین كە بارزانی نەمەر یەك
بۆو لەو كەسە ھەلەكەوتەو . ھەرئەو لەیادى ئێم سەرکردە مەزەدا ، بە ھەموو كەمەوێ یەك
ناچارىشەو ، ھەرچى ووشەى جەو و پەسەند ھەن كۆیان بەكەنەو ھەشتا ھەركورت دێنى .
لەم رۆووە زۆر داواى لێووردن لەو گەنە پەرزە دەكەین .

ناوى بارزانی لە لاپەرە پەشنگدارەكانى مێژووى بزووتەوێ ئازادىخەزم كوردستان دا بە
پێتى گەورە و زێرین نەخشینراو و تىكۆشانى و چەندین لاپەرەى پەرلە سەرورە و
شانەزى بۆ سەردەمى ديارىكراوى مێژووى كورد پێكەتەو .
بارزانی تاكە سەرکردەى كورد بۆو كە لەگەل ھەموو دۆژمانى كورد و داگیركەرانى كوردستان
دا جەنگاوە . سەردەمىكەش ژێنەراى لێھاتوو و سەربازى وونبۆوى (كۆمارى دیموکراتى
كوردستان) بۆو . بارزانی لە ژانی دا وەكوو مەژۆنى ئاسایى و شۆشگێرى ھەلەكەوتى كردووە .
ھەر لە لاوتى یەو رێبەزى بێوچانى كاروانى كوردایەتى بۆو . ھەرئەو ناكۆ كوردایەتى
و تىكۆشان لە ناوى بارزانی جیاكەتەو .

پێویستە ئەو راستى بە ئاشكرا بكەین كە بارزانی زۆر لەو گەورەتر و بەشانۆشكۆترە كە بێتەوێ
لە چارچێوێ تەمى تاكە رێكخستى دا جێكەتەو و وەكوو سەرکردەى پارتى یان ھۆزى

له یادکردنه و ناوهیتانی بارزانی دا هه میسه رووه رووی د یارد میك د مینه وه كه هه رگیز ناتوانین بازی به سهردا بدین ، شه پیش هه وئی ناپاكانه و نه خشی د وژمنكارانه و پروپاگاند می بی وژدانانهی د وژمنانی كورد و نه یارانی بارزانی یه . هه چهند ئیمه لیزیدا بۆكورتكرده وهی مهبست (هیتله ئاور له رابرد وود مدینه وه كه خزمتهی داها توومان بكات) ، هه رته نهی شه وه دهلین كه رۆژگار هه موو هه ول و پیلانیکی چهوت و نارپه یی دژی بارزانی پوچساند وه . هه موو شه ولا په ره رمشانهی كه دژی بارزانی رهش كرابوونه وه ، شه مرۆ وشه به وشه یان سهه ری پمشیطانی و شه رمه زاری بۆناوی نه مر و خهباتی پر له سهه رووی بارزانی داد منه ویتن . هه موو شه و دژایه تی كردنه نارپه یانهی د وژمنان و نۆكه رانی ناوخۆ له رابرد ووی د وور و نیزیك دا ، هه موو شه و تۆمته و درۆناه و وشه ژارای یانه یان ، شه مرۆ بوونه ته به لگنه می ناپاکی و بی ره وشتی و ریسوایی و بوود له یی یان . بینگومان بی د عك بوونی شه و بازارگانه وشه فرۆشانه خۆی له خۆی دا پمشیمان بوونه وه و ئابرووچوونییكی ئاشكرا یه . كئ رووی دئ بلی وانی یه ؟ !!! گه ر وانی یه ؟ !!! بارزانی هه ره و بارزانی یی جارانه . میژووی بارزانی هه ره و میژووی جارانه . شه مرۆش شه و وشه فرۆشه ناپاكه خۆفرۆشتوانهش هه ره هه موو ماون ، شهی شه مرۆ بۆنا ؟ !!! له وه لاد دا د مبی بلیین ، شه و می تف له مانگشه و بكا ، هه ره رووی خۆی د هگرتته وه . شه مرۆ رنك و رووخساری شه وانه بووه به رنگی شه و مه ره كه بهی كه لا په رمی ریسوایی و ناپاکی یان بۆ خۆیان بی تۆمار كرد وه .

جاران تهانمت له بهياننامهۍ جهژني (نهوړز) یشدا ، بهشتيکي ترخان کرابووبود ژايه
تيکردني ناولانگ و ميژووي تیکوشاني بارزاني . ليرمدا ناملنهوي هم يادهوړيه به ناوهيتاني
تهوناپاکانه پهلدار بکين ، چونکه هم نومسراوه بو مړوڅيکي مهزن و گيانتيکي پيرزه که ناکړي
لهتهک ناولانکدا بهراوړد بکړي که له هممو روويهکه ولک جياوازين . هه رگيزيش (زيږ و
خه لومړ پټکه هه کيشانه نهکراون) .

ههرسی شۆرشه مهزنهكهی ئهیلوول (۱۹۶۱ - ۱۹۷۵) ، یهكهمین ههرسی نی یه له میژووی کورد دا و بارزانیش تاكه سهركردهی کورد نهبووه كه روهه پروی تیشكان بوو بیتهوه . چونكه سههرنجامی ههمو راپهرین و شۆرشهكانی کوردستان ، بههه مان ههرس و زیانی مروتیی و ماددی فره زۆر کوتایی هاتوه . بهشیویهك كه دهتوانین بلیین هاوكتیشهی (راپهرین تیشكان دیسان راپهرین) ، بووه ته یاسای گشتی ههمو راپهرین و شۆرشهكانی میژووی کورد . بهلام ههرسی شۆرشی چوارد مسالهی مهزنی ئهیلوول ، له میژووی نووی کورد دا به یهكی له گهرترین تراژید یا و تیشكانه دیپلوماسی و سهرازی و دهروونی یهكانی نهتهوی کورد داد نهیت .

شۆرشى ئەيلوول لە بەراورد کردندا لەگەڵ ھەموو ئەو راپەڕین و شۆرشانەى پێشبوودا ، مەزنترین و رێکوپێکترین و بەجەماوەرتترین شۆرشى کورد بوووە کە خاوەنى مێژوویەکی سەرتاسەر پەر لە بەرەنگار بوونەو و قارەمانى و شانازی و ھەزاران شەھیدی نەمرە • یەکنى لە مەزنترین و دڵسۆزترین سەرکردەى کوردیش رێبەرایەتى کردووە کە پەر لە سەد ھەزار پێشمەرگە و رۆشنبیری شۆرشگێرى لەژێر سایەى خۆى دا يەك پێ گرتبوو کە لە سەرتاسەرى مێژووى کورد دا بێ وێنە بوو •

مەخابن لە زۆریەى زۆرى ئەدەبى کەس و کۆر و کۆمەل و پارته کورد ستانى يەکانى دواى ھەرمى شۆرشى ئەيلوول ، ھەرچى تاوانى ئەو ھەرمسە ھەبە ، زۆر بێ وێژدانانە و ناراستگۆيانە سەپاندوو یانە بەسەرخۆدى بارزانى دا ، راستە بارزانى سەرکردە و بزوينەرى شۆرشەکە بوو • لەم روو ەو ئەویش بەشێكى بەرپرسیارىتى ئەو سەرەنجامە پەر لە کارساتەى دەرەشتە ئەستۆ • بەلام ئەمە ھەموو مەسەلەکەنى • بارزانى تاکە بەرپرسىار و میراتگى گشت ئەو رووداوانە و ئاکامى شۆرشى ئەيلوول نەبوو • ئەگەر بارزانى تاکە تاوانبار و بەرپرسىارى ھەرمى شۆرشەکە و ناتەواوى يەکانى بوو بێ ! ••••• ئەمە تەنھا ھەر ئەو دەرەشتەى کە بارزانى بە تەنى لە ھەموو شۆرشەکە مەزنتر بوو • تاکە کۆلەکەى پتەوى پەیکەرى شۆرشەکە بوو • کە ئەمە نەك ھەر ھىچ کەموکۆپى نى • بەلکۆ ماى سەربلندى و مەزنىتى و شانازى • رێگای رەخنەش لە ھەموو کەس و لایەنێكى دیکەش دەرەشتەو •

ھەرمى شۆرشى ئەيلوول لەتەك ھەموو ناتەواوى و کەموکۆپى يەكى خۆدى شۆرشەکە و سەرکردایە تى يەكەى دا ، سەرەنجامى ناچارى ھەلومەرجى نالەبارى ژيانى ئابوورى — کۆمەلایەتى و ھەلەکەوتى جیۆگرافى و ژيۆپۆلىتىكى باشوورى کوردستان و بەرھەمى پیلان و گەلەکۆمەکى دژمانى کورد و داگیرکەرانى کوردستان و ھاوڕێوەندى يەکانیان بوو • بەکورتى يەكەى شۆرشى ئەيلوول و میللەتى کورد بوونە سەرگەردانى بەرژەوێندى یە نارەواکانى کۆمەلگەى نێودەولەتى ، بەتایەتى بەرژەوێندى زلھێژەکانى جیھان • وەکوو تەنھا نموونەى بۆسەلماندى ئەم راستى • دەرمانى ئامازە بۆ راپۆرتى نەتىنى (ئۆتیس پاى) ی ئەمریکایى بکەین کە زۆر بە روون و ئاشکرایى دەرىخستووە کە چۆن لەبەر بەرژەوێندى یە نێودەولەتى يەکانى خۆیان یارى بە چارەنووسى کورد کراوە و شۆرشى ئەيلوولیش لە و کاتدا کارتى ئەو گەمە نارەواى بوو • ئەگەرنا سەرکردەى چ نەتەوێکى ژێرەستە و چەوساو و نیشتمان داگیرکرا ، تیشکان و ریسوابوونى خۆى و شۆرش و نەتەوێکەى مەبەست بوو ؟ !!! ••••• ئەمە پێچەوانەى ھەموو داڕەزى شۆرشگێرانە و یاسایەکی سروشتى • ئیمە ئالێن بارزانى فریشتە بوو • بارزانیش ھەروەکوو سەرکردەى میللەتانى دیکە بێ کەموکۆپى و ھەلە نەبوو • بەلام زۆر بێ پەروا و بە راشکای دەلێن کە سەرکردەى پەکرەوشت و دڵسۆز بوو • تیکۆشەر و جەنگاوەر و قارەمان بوو • داوکیکەرى بەرژەوێندى بە لالاکانى کورد بوو • یەکنى لە سەرکردە مێژوویى یە نەمرەکانى نەتەوێکەمان بوو • ئیمە گشت ئەمانە بە پێناسى گرنگى مێژووى میللەتەکان دەرمان و دەمبى راستگۆ و نەترس و بە وێژدان بین بەرامبەریان • دڵسۆزان و شۆرشگێرانى کوردستان نابى بێ دەنگ بن بەرامبەر ئەم راستى یانە ، دەمبى خواوەنى ھەلوێستى شۆرشگێرانە بن • زۆر بەداخووە ھەتا ئیستا نەك ھەروەکوو پێوست لێکۆلینەوى زانستى یانە و بابەتى یانە لەسەر شۆرشى ئەيلوول و سەرکردایەتى يەكەى بە ئەنجام نەدراوە ، بەلکۆ گەلەى راستى يەکانیشى شیوندى راو • ئیمەى کورد دەمبى خۆمان مێژووى خۆمان بنووسینەو ، نەك چاوەڕوانى بێگانە و دژمانى کوردایەتى بین کە بە پێى وێست و بەرژەوێندى يەکانى خۆیان مێژووى کوردمان بۆ تۆمار بکەن •

ئەوانەى بێ رەوشتى یان بەرامبەر شۆرشى ئەيلوول و مێژووى تیکۆشانى بارزانى تۆمار کردووە ، خۆیان لەسەردەمى شۆرشى ئەيلوول دا چ کارەبوون و لەکوێ بوون ؟ !!! ••••• سەر بە چ خانە و سەنگەرىک بوون ؟ !!! • چونکە شۆرشى ئەيلوول تاکە سەنگەرى بەرەنگارى بوونەو •

كۆلۈنپاليزم و دستد ریزی و چهسانه و بووه ۰۰۰۰ تاكه نوپنه ری جهماوه ری كوردستان و خباتی كوردایه تی بووه .

بئنگومان شهگه بهراورد یکی زانستی یانه لهنیوان شۆرش یه یلوول و بارزانی و هم بزوتنه وه چهكداری یه نوپیه ! و رابرد وو و ئیستای سهرانی بکهین ، تنها ههرد هگهینه نه و نهجام گیری یه که شۆرش یه یلوول (له هه موو پرویه که وه) ریکوینکترین و کاریگه رترین شۆرش یه کورد بووه و بارزانی نه مریش دلسوزترین و بلیمه تترین سهرکردی میژوی بزوتنه وه ی نازاد یخوازی کوردستان بووه .

لیره دا د مبق بلین جیگای داخه که بارزانی له بهر هه ره هۆیه ک بووبی ، نه یستوانیه به سهرهات و بیره وه ری یهکانی ژیا نی ختی بنووسیته وه ، شه یهکن له گه وه رترین زیانهکان بووه که له میژوی میلله ته که مان که وتوو . چونکه نه مانی بارزانی هه ره به تنی له دستدانسی سهرکردیه کی دلسوز و هه لکه وتوو نه بوو ، به لکوو گه نجینه یه کی فرهنگ له میژوی کورد دا که وته تاریکستانی و ونبوونه وه . هه ره یه شه وانه ی که ئیستا له ژیا ن دان و سهرکاریا ن له گه ل بارزانی دا هه موو و له نیزی که وه ئاگاداری روودا وهکانی شۆرش یه یلوول بوون ، تا وانبارد مبن به راهه ره میژوی کورد و هه موو نه وهکانی داها تووی کوردستان شه گه ربی ترس و راستگو یانه بیره وه ری یهکانی ختیانمان بو توهار نه کن .

ناسینی بارزانی : ناسینی نیوسده خباتی کوردایه تی یه

— مسته فا بارزانی کور ی شتیخ محه مدی کور ی شتیخ عه بد ولسهلامی کور ی شیخ عه بد ولای کور ی مه لا عه بد ولر محمانی مه لا تاجه دینه .

— بارزانی ، له سالی ۱۹۰۱ له گوندی (بارزان) ی ناوچه ی بادینان له دایک بووه .

— بارزانی هه ره له مندالی یه وه به هه رمی (ریه رایه تی کردن) ی تیدا د هه ره که وتوو و له ته مه نی شانزه سالی دا هتیریکی د ووسه د جهنگا وه ری ناوچه ی بارزانی به ریه برد وو . هه ره ها به شداری هه موو بزوتنه وه شۆرشگی ری یهکانی ناوچه ی بادینانی کرد وه که له سی یهکاندا توند و تیوترین شتیوی به خویه وه گرتبوو که باشتترین قوتابخانه ی پیگه یاندنی بارزانی بوو .

— بارزانی و زۆره ی هۆرهکانی ناوچه ی بارزان ، له سهربانگه یشتنی پیشه وای شه هید قازی محه مدی نه مر و به ویستی خویشیا ن بو به شداری کردن و پشتیوانی کردنی بزوتنه وه ی نازاد یخوازی خو ره هلاتی کوردستان به ریه رایه تی (کۆمه لای ژیا نه وه ی کورد — ژ . ک) له ۱۹۴۵/۱۰/۱۱ دا خویان گه یانده ناوچهکانی مه هاباد .

— بارزانی له ۱۹۴۶/۱/۲۲ دا له لایه ن (کۆماری دیموکراتی کوردستان) وه کرایه فه رمانده ی گشتی هتیه چه کدار مهکانی کۆماره که و پله ی (ژینه رال) ی وه رگرت .

— پاش رووخانی (ده ولته ی جمه وری کوردستان) ، بارزانی وزیتر له ۵۰۰ جهنگا وه ره رپۆیشتنیکی سهختی پر له نه برد و به رهنگا ریوونه وه له گه ل هتیه داگیرکه رهکانی (ئیتران و عیراق و تورکیا) ، د وای شه وه که ۲۲۰ میلیان له ماوه ی ۵۲ رۆژدا بری ، له رۆژانی ۱۷-۱۹۴۷/۶/۱۸ دا له روواری (ئاراس) په رینه وه که شایانی باس و شانازی یه بارزانی ختی دا هه مین جهنگا وه ره بووه د وای په راند نه وه ی جهنگا وه رهکانی دی ، له روواری که په ریه ته وه .

— بارزانی له سهرده ی په نا به ریتی دا له یه کیتی سۆفیت ، ۷۴ نامه ی له سهر چاره نووس و کیشی نه ته وه یی و نیشتمانی کورد بو ریه رانی کریملین ره وانه کرد وه ، به مبن شه وه ی هیچ وه لایمیکی دا رابیته وه ! بویه ناچار و به مبن ره زامهندی کارمه دستانی سۆفیت له سالی ۱۹۵۳ دا به ره و مۆسکۆ که وتوته ری و سی رۆژ له بهر کۆشکی کریملین دا مانی گرتوه تا کوو چاوی به لیپه سرا وانی شه وکاته ی یه کیتی سۆفیت که وتوو .

